

PEDAGOGIKA
STUDIA I ROZPRAWY

T. XXVIII

RADA NAUKOWA

- dr hab. Krystyna ABLEWICZ (prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego)
dr hab. Katarzyna DORMUS (prof. Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie)
prof. zw. dr hab. Romuald GRZYBOWSKI (Uniwersytet Gdański)
prof. zw. dr hab. Krzysztof JAKUBIAK (Uniwersytet Gdański)
prof. zw. dr hab. Wiesław JAMROŻEK (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
dr hab. Janina KAMIŃSKA (prof. Uniwersytetu Warszawskiego)
dr hab. Hanna MARKIEWICZ (prof. Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie)
prof. zw. dr hab. Adam MASSALSKI (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
prof. dr hab. Jörg-Werner LINK (Uniwersytet w Poczdamie, Niemcy)
prof. zw. dr hab. Zenon JASIŃSKI (Uniwersytet Opolski)
prof. zw. dr hab. Andrzej MEISSNER (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie) – przewodniczący
prof. Jozef PŠENAK (Uniwersytet Jana Amosa Komeńskiego w Bratysławie)
prof. dr hab. Elke REICHMAN (Uniwersytet w Ludwigsburgu, Niemcy)
dr hab. Kazimierz RĘDZIŃSKI (prof. Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie)
prof. Natalia Soultanian (Uniwersytet Nauk Stosowanych w Heidelbergu, Niemcy)

LISTA RECENZENTÓW

- prof. zw. dr hab. Janusz SZTUMSKI (przewodniczący Komisji Filozofii i Socjologii PAN w Katowicach)
prof. zw. dr hab. Eleonora SAPIA-DREWNIAK (Uniwersytet Opolski)
dr hab. Bogdan CIMAŁA (prof. Uniwersytetu Opolskiego)
dr hab. Ewa KULA (prof. Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach)
dr hab. Elżbieta MAGIERA (prof. Uniwersytetu Szczecińskiego)
dr hab. Jerzy POTOČNY (prof. w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie)
dr hab. Kazimierz SZMYD (prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego)
doc. Bohumil NOVÁK Phd (Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu – Czechy)
dr hab. Andrej RAJSKY (Uniwersytet w Trnawie – Słowacja)
dr hab. Tomasz OLCHANOWSKI (Uniwersytet w Białymstoku)
prof. zw. dr hab. Adam A. ZYCH (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu)
dr hab. Adam WINIARZ (prof. Wszechnicy Świętokrzyskiej w Kielcach)
dr Monica SALASSA (Uniwersytet Roma Tre)
dr Julia ZAJACZUK (Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie)

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy
im. Jana Długosza w Częstochowie**

**PEDAGOGIKA
STUDIA I ROZPRAWY**

tom XXVIII

Częstochowa 2019

Redaktor naukowy
Kazimierz RĘDZIŃSKI

Redaktorzy tomu
Kazimierz RĘDZIŃSKI
Mirosław ŁAPOT

Redaktor naczelna wydawnictwa
Paulina PIASECKA

Korekta tekstów polskojęzycznych
Dariusz JAWORSKI

Redakcja techniczna
Piotr GOSPODAREK

Projekt okładki
Janusz PACUDA

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

© Copyright by Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy
im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2019

ISSN 2658-1213

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego
im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ujd.edu.pl
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

SPIS TREŚCI

Z ZAGADNIENŃ WYCHOWANIA I KSZTAŁCENIA

UPBRINGING AND EDUCATION AFFAIRS

Tomasz OLCCHANOWSKI

- Proces wychowania w perspektywach psychologii politeistycznej (część 2)
Bogowie w klasie szkolnej 11
Ideas and sophisms. The process of education in the perspectives of polytheistic psychology
(Summary) 25

Rafał GŁĘBOCKI

- A model of education and a new culture of learning 27
Model kształcenia a nowa kultura uczenia się (Streszczenie) 35

Ilona ŻEBER-DZIKOWSKA, Beata CIEŚLEŃSKA

- Leisure time in different aspects of social interaction 37
Czas wolny w różnych wymiarach społecznego funkcjonowania (Streszczenie) 48

Wioletta DUDA

- Wartości i aspiracje jako predykaty rozwoju zawodowego człowieka 49
Values and aspirations as predicates of professional development of a human being (Summary) .. 56

Beata DETYNA

- Nauczyciel – dylematy związane z wykonywaniem roli zawodowej 57
Teacher – dilemmas related to performance of a professional role (Summary) 71

Світлана ЦЮРА

- Спеціалізована основа знань вчителя: концепція Лі Шульмана
в контексті набуття студентами педагогічних знань 73
Specialized basis of a teacher knowledge: a concept of Lee Shulman in the context of obtaining
pedagogical knowledge by students (Summary) 80

Iwona WAGNER, Hanna WIŚNIEWSKA-ŚLIWIŃSKA

- Postawy nauczycieli – na podstawie badań 83
Teacher attitudes – based on research (Summary) 96

Ольга БІЛЯКОВСЬКА

- Проблеми якості професійної підготовки майбутніх вчителів: рефлексії
польських та українських науковців 97
Problems of Quality of Professional Training of Future Teachers: Reflections from Polish
and Ukrainian Scholars (Summary) 110

PEDAGOGIKA RESOCJALIZACYJNA I SPECJALNA

RESOCIALISATION AND SPECIAL PEDAGOGY

Daniel KUKLA Mirosław MIELCZAREK

- Postawy przedsiębiorcze młodzieży niedostosowanej społecznie 113
Entrepreneurial attitudes of socially maladjusted youth (Summary) 125

Andżelika RETMAŃCZYK	
Szanse i zagrożenia w procesie edukacji i wychowania dziecka w systemie pomocy społecznej	127
Opportunities and threats in the process of education and upbringing of a child of the social welfare system (Summary)	139
Marzena RUSZKOWSKA	
Zachowania autoagresywne w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	141
Autoaggressive behaviours in educational care centres (Summary)	149
Izabela ZIMOCZ-PIASKOWSKA	
Arteterapia jako metoda twórczej resocjalizacji w pracy ośrodka kuratorskiego	151
Artetherapy as a method of creative resocialization in the work of the probation center (Summary)	167
Marta NIEMIEC	
Kształtowanie kompetencji społecznych uczniów z niepełnosprawnością w kontekście procesu wychowania	169
Shaping social skills of pupils with disability in the context of the process of education (Summary)	180
Anida SZAFRAŃSKA	
Kształcenie dzieci z autyzmem i z zespołem Aspergera. Wybrane problemy ...	181
Education of Children and Adolescents with Autism and Asperger's Syndrome. Selected problems (Summary)	191
Aleksandra SIEDLACZEK-SZWED, Agata JAŁOWIECKA-FRANIA	
Diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna dzieci z wadą wzroku	193
Psychological and pedagogical diagnosis of children with visual impairment (Summary)	199
Monika MASŁOWSKA	
Gry planszowe jako forma aktywności pozalekcyjnej uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną	201
Board games as a form of extra-curricular activity of students with mild intellectual disability (Summary)	212
EDUKACJA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA	
NURSERY SCHOOL AND EARLY-SCHOOL EDUCATION	
Martyna SIEMBIDA	
Przedszkole jako miejsce wprowadzania dzieci w świat wartości	215
Kindergarten as a place to introduce children to the world of values (Summary)	227
Anna NITECKA-WALERYCH	
Leśne przedszkola – odpowiedź edukacji na potrzeby dzieci	229
Forest kindergartens – education response to children's needs (Summary)	239

Dorota KULIK-NOWAK

- Rozwój zainteresowań a wspierająca rola rodzica na etapie edukacji
wczesnoszkolnej 241
- The development of interests and the supporting role of the parent at the early childhood
education stage (Summary) 255

Aleksandra PRUS

- Problematyka oszczędzania w wierszykach i rymowankach członków
Szkolnych Kas Oszczędności w szkołach podstawowych 257
- Issues of saving in poems and rhymes of School Savings Unions members in primary schools
(Summary) 269

HISTORIA WYCHOWANIA**HISTORY OF EDUCATION****Kazimierz RĘDZIŃSKI**

- Studenckie Koło Medyków Uniwersytetu Lwowskiego (1907–1914) 273
- Research Club of Physicians of the University of Lviv (1907–1914) (Summary) 290

Ірина МИЦІШИН

- Змістові й процесуальні особливості родинного порадицтва
(на прикладі діяльності порадень при українських греко-католицьких
церквах м. Львова) 291
- Meaningful and procedural peculiarities of family advising (on the example of the activity
of advising centers (poradnia) at Ukrainian Greek and Catholic churches of Lviv) (Summary) 301

Joanna SOSNOWSKA

- Prekursorskie inicjatywy Łodzi doby międzywojennej w edukacji,
wychowaniu i opiece nad dzieckiem 303
- Pioneering initiatives in the areas of education, child upbringing, and childcare in Łódź
in the interwar period (Summary) 321

Katarzyna MILIK

- Szkolnictwo elementarne powiatu częstochowskiego w świetle raportów
szkolnych (1817–1832) 323
- Elementary educational system of the Częstochowa administrative unit in the light of reports
to school (1817–1832) (Summary) 339

Izabela WRONA-MERYK

- Warunki socjalne nauczycieli częstochowskich szkół zawodowych w latach
1945–1989. Zarys problematyki 341
- Living conditions of the teachers of vocational schools in Częstochowa in the years since 1945
until 1989. The outline of the issues (Summary) 355

Żaneta MARSZAŁEK-TRZEBIŃSKA

- Ochotnicze Hufce Pracy w Kaliszu (1975–2018) 357
- Volunteer Labor Corps in Kalisz (1975–2000) (Summary) 368

RECENZJE

REVIEWS

Kamila PYTOWSKA

- [rec.] Danute Ramonaite-Mukiene, *The Path of Polonaises. The Inimitable Life of Mykolas Kleopas Oginskis*, The Regional Cultural Initiatives Center, Vilnius 2015, ss. 173 371

Sylwia PRZEWOŹNIK

- [rec.] Jan Szmyd, *Moc i niemoc edukacji i wychowania w społeczeństwie rynkowym. Wgląd krytyczny i prospektywny*, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2019, ss. 347 377

Maria JANUSZEWSKA-WARYCH

- [rec.] *Populizm*, redakcja naukowa Olga Wysocka, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2010, ss. 416. *Populizm w konfrontacji ze światem neoliberalnym* 381